

det dokumentariske, hvor ikke mindst de aftrykte dokumenter og til dels også de statistiske oplysninger udgør et udmærket grundlag for videre studier.

Samlet må årbogen siges at opfylde et hidtil udækket informationsbehov. Den udgør et godt grundlag for videre studier i indisk udenrigspolitik og bør findes på alle større biblioteker, men for analytiske tilgange og bredere anlagte skildringer af de lange linjer og karakteristiske træk ved indisk udenrigspolitik må man stadig – og ofte forgæves – søge andre steder.

Jørgen Dige Pedersen
Institut for Statskundskab

Henrik Larsen, *Klassisk regulering. Dansk monopolregulering 1978-1988*, Odense: Odense Universitetsforlag, 1989, 215 s., kr. 208,00.

Hvis man vil vide noget om dansk monopolregulering i et reguleringsteoretisk perspektiv, er man nødt til at læse denne bog. Ikke kun, fordi der ikke er skrevet meget om emnet i en politologisk sammenhæng, men først og fremmest, fordi man bliver klogere på emnet.

Kort fortalt er bogens emne monopolregulerings indhold og udvikling, dens baggrund og udviklingsårsager samt dens konsekvenser eller effekter. Efter et teoretisk kapitel, hvis formål primært er at opstille en ramme til analyse af »klassisk almen-interesse regulering«, analyseres de tre emner i hvert sit kapitel. Konkluderende sammenfattes undersøgelsens fem resultater således: udviklingen af et begrebsapparat til analyse af især den klassiske form for regulering; karakteristikken af monopolreguleringen som et eksempel på denne reguleringsform; påpejningen af monopolregulerings indhold som relativt stabilt og fastlåst i et politisk plus-sum-spil, som ingen af aktørerne ønsker at bryde; vurderingen, at monopolreguleringen har begrænsede effekter – hvilket dog erkendes som usikkert dokumenteret; og endelig vurderingen, at der ikke er store muligheder for at modernisere reguleringens indhold eller administrative organisering.

Som nævnt er den empirisk funderede analyse opdelt i tre kapitler, der har betydelig forskellig længde. Mest udførligt behandles monopolregulerings indhold og udvikling, noget mindre plads får spørgsmålet om reguleringens baggrund og udviklingsårsager, og konsekvenserne behandles meget kortfattet. Denne vægtfordeling afspejler næppe alene forfatterens interesse og prioritering, men også de store vanskeligheder, der er forbundet med at måle og vurdere effekter af en sådan regulering. Vægtfordelingen mellem de to første analytiske kapitler skyldes ikke sådanne vanskeligheder, men at kapitlet om monopolregulerings indhold og udvikling kommer ind på emner, der også kunne være behandlet i det følgende kapitel. Denne tendens til uklarhed i dispositionen kan hænge sammen med, at den hypoteseopstilling og operationalisering, der afslutter det teoretiske kapitel, ikke er formuleret voldsomt skart; men det kan også skyldes, at emnet er meget komplekst.

det dokumentariske, hvor ikke mindst de aftrykte dokumenter og til dels også de statistiske oplysninger udgør et udmærket grundlag for videre studier.

Samlet må årbogen siges at opfylde et hidtil udækket informationsbehov. Den udgør et godt grundlag for videre studier i indisk udenrigspolitik og bør findes på alle større biblioteker, men for analytiske tilgange og bredere anlagte skildringer af de lange linjer og karakteristiske træk ved indisk udenrigspolitik må man stadig – og ofte forgæves – søge andre steder.

Jørgen Dige Pedersen
Institut for Statskundskab

Henrik Larsen, *Klassisk regulering. Dansk monopolregulering 1978-1988*, Odense: Odense Universitetsforlag, 1989, 215 s., kr. 208,00.

Hvis man vil vide noget om dansk monopolregulering i et reguleringsteoretisk perspektiv, er man nødt til at læse denne bog. Ikke kun, fordi der ikke er skrevet meget om emnet i en politologisk sammenhæng, men først og fremmest, fordi man bliver klogere på emnet.

Kort fortalt er bogens emne monopolregulerings indhold og udvikling, dens baggrund og udviklingsårsager samt dens konsekvenser eller effekter. Efter et teoretisk kapitel, hvis formål primært er at opstille en ramme til analyse af »klassisk almen-interesse regulering«, analyseres de tre emner i hvert sit kapitel. Konkluderende sammenfattes undersøgelsens fem resultater således: udviklingen af et begrebsapparat til analyse af især den klassiske form for regulering; karakteristikken af monopolreguleringen som et eksempel på denne reguleringsform; påpejningen af monopolregulerings indhold som relativt stabilt og fastlåst i et politisk plus-sum-spil, som ingen af aktørerne ønsker at bryde; vurderingen, at monopolreguleringen har begrænsede effekter – hvilket dog erkendes som usikkert dokumenteret; og endelig vurderingen, at der ikke er store muligheder for at modernisere reguleringens indhold eller administrative organisering.

Som nævnt er den empirisk funderede analyse opdelt i tre kapitler, der har betydelig forskellig længde. Mest udførligt behandles monopolregulerings indhold og udvikling, noget mindre plads får spørgsmålet om reguleringens baggrund og udviklingsårsager, og konsekvenserne behandles meget kortfattet. Denne vægtfordeling afspejler næppe alene forfatterens interesse og prioritering, men også de store vanskeligheder, der er forbundet med at måle og vurdere effekter af en sådan regulering. Vægtfordelingen mellem de to første analytiske kapitler skyldes ikke sådanne vanskeligheder, men at kapitlet om monopolregulerings indhold og udvikling kommer ind på emner, der også kunne være behandlet i det følgende kapitel. Denne tendens til uklarhed i dispositionen kan hænge sammen med, at den hypoteseopstilling og operationalisering, der afslutter det teoretiske kapitel, ikke er formuleret voldsomt skart; men det kan også skyldes, at emnet er meget komplekst.

Bogens indledning er policy study-orienteret, men som omtalt er dens grundlag reguleringsteori, hvilket er velbegrunderet. Den teoretiske diskussion i kapitel 2 vidner om forfatterens solide kendskab til den omfattende litteratur på området og til dens »politologiske frugtbarhed« – og de empiriske kapitler viser evnen til at nyttiggøre reguleringsteorien.

Det kan nok diskuteres, hvor megen ny teoretisk erkendelse bogen fremlægger; tydeligst fremstår selvstændigheden i forhold til den foreliggende reguleringslitteratur i udviklingen af den ovenfor nævnte analyseramme, specielt med henblik på regulering ud fra et klassisk almen-interesse rationale. Der vil i en sådan teori-diskussion og opstilling af analyseramme altid være noget, en anmelder kunne tænke sig anderledes; her vil jeg pege på en enkelt uklarhed.

Grundlaget for analyserammen er en policy-variabel (den afhængige variabel) og en interessedeltagelses-variabel (den uafhængige variabel), hvortil kommer politisk-administrative strukturer som en betingende faktor. Eksplicit er den sidste faktor, »regulatorinteressen«, ikke en del af analyserammens hoveddimension, men alligevel opstilles en figur over reguleringsformer, der angives at være ikke to-, men tredimensionel, dvs. den skal medreflektere regulatorinteressen. Oven i købet synes betegnelserne for de fire reguleringsformer primært at afspejle regulatorinteressen. Dette virker forvirrende – uden at det dog skaber egentlige problemer i den empiriske analyse.

Disse bemærkninger skal ikke ændre ved den vurdering, at der her er tale om et solidt arbejde, der vidner om forfatterens store viden om emnet monopolregulering og relevante politologiske teorier. Og bogen kan uden tøven anbefales. – Teknisk kan det undre, at et så professionaliseret forlag som Odense Universitetsforlag lader så mange korrekturfejl smutte igennem; her skal kun nævnes, at der i note 4, side 195, mangler et meningsgivende »ikke«.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Jan Sundberg, *Lokala partiorganisationer i kommunala och nationella val. Förändringar i organisatorisk styrka och medlemsaktivitet i politiska lokalföreningar i Finland åren 1945-1987*, Helsingfors: Finska Vetenskaps-Societeten, 1989, 143 s.

En væsentlig del af den videnskabelige litteratur om de politiske partier har koncentreret sig om partiernes rolle og funktion i den politiske proces. Et gennemgående træk i denne forskning har været påpegningen af partiernes generelt aftagende betydning. Deres evne til at sætte dagordenen, til at mobilisere og til at socialisere er ikke, hvad den har været, og partiernes indflydelse på den konkrete lovgivnings udformning og implementering er aftaget i takt med fremvæksten af mægtige interesseorganisationer og opbygningen af stærke offentlige bureaukratier. Det er imidlertid kun få af disse studier, der i nævneværdig grad behandler disse forandrings betydning for de politiske partiers organisatoriske udvikling.